

Informatiebrief

Zaaknummer: Z/20/044063
Documentnummer: 207118
Datum: dinsdag 6 oktober 2020
Onderwerp: Septembercirculaire Gemeentefonds 2020
Bijlage(n): -

Geachte Raad,

Inleiding/samenvatting

Op 15 september jl. is de septembercirculaire 2020 van het Gemeentefonds gepubliceerd. In het verlengde van het bevriezen van de groei van het gemeentefonds voor 2020 en 2021 in de meicirculaire is de septembercirculaire nagenoeg beleidsarm. Er worden weliswaar wat kleinere taakmutaties/ beleidsintensivering opgevoerd maar de voornaamste ontwikkelingen zijn de financiële uitwerking van de Corona-compensatiepakketten, de eenmalige toevoeging van € 300 mln. voor het jeugdhulpbudget in 2022 en de verwachte toevoeging voor 2020 vanuit het BTW-compensatiefonds. De behoedzaam ingeschatte meerjarige ontwikkeling van de Voorschotense aantallen tenslotte, blijft naar verwachting achter bij de landelijke uitkeringsbasis waardoor hiervoor vanaf 2022 vooralsnog een nadeel optreedt. Voor Voorschoten laat de circulaire daarmee voor 2020 en 2021 bruto voordelen zien van resp. € 741.000 en € 167.000. De jaren daarna is sprake van bruto nadelen van achtereenvolgens € 70.000, € 93.000 en € 36.000.

Deze uitkomsten worden via de Najaarsnota verwerkt in het lopende boekjaar en voor zover het structurele ontwikkelingen betreft, in het meerjarenperspectief van de begroting voor 2021. In de Najaarsnota wordt voorgesteld de resultaten in het begrotingssaldo te laten vallen. Dit geldt ook voor de corona-compensaties die in de Najaarsnota tegenover de in dat kader gedane uitgaven en gemiste opbrengsten gesteld zullen worden. In de jaarrekening zal moeten worden bekeken of van de corona-compensatie nog middelen resteren die dan eventueel bij de resultaatbestemming naar 2021 overgeheveld dienen te worden. Via de verwerking in de Najaarsnota en de daarover op te stellen raadsinformatiebrief wordt uw raad geïnformeerd over de meest recente actualisering van het in de begroting gepresenteerde financiële meerjarenperspectief.

Geen bijstelling van de accressen

In het voorjaar zijn VNG en de gemeentefondsbeheerders overeengekomen de accressen voor 2020 en 2021 te bevriezen op het niveau van de Voorjaarsnota van het Rijk, dus zoals in de meicirculaire opgenomen. Dit overigens onder de voorwaarde dat indien er zich grote onverwachte wijzigingen zullen voordoen de fondsbeheerders en VNG in gesprek zullen gaan. Het bevriezen moet gezien worden als onderdeel van het corona-compensatiepakket en geeft rust en stabiliteit. Om deze reden kiezen de fondsbeheerders er nu ook voor om geen bijstellingen van de accressen vanaf 2022 te publiceren. Als argument wordt ook aangevoerd dat het aan het nieuwe kabinet is om in overleg met de mede-overheden te besluiten over hoe in de toekomst met het accres om te gaan. Dit is nieuw: in het verleden (zo ook nog in de recente meicirculaire) waren Tweede Kamer-verkiezingen nooit aanleiding om van accresbijstelling af te zien.

U heeft inmiddels kunnen vernemen dat er op basis van de Miljoenennota al wel herrekende accrescijfers circuleren. Wij hebben er voor gekozen deze niet te verwerken omdat er eenvoudigweg te veel onzekerheden zijn. 2022 is nog ver weg. Corona zou er toe kunnen leiden dat ook 2022 wordt bevroren.

Daarnaast kunnen de gesprekken over de nieuwe normeringsmethodiek een verdere stabilisatie van de accressen tot gevolg krijgen. Overigens wordt ook de besluitvorming over een eventuele

nieuwe normeringssystematiek doorgeschoven naar een nieuw kabinet.

Dan bestaat ook duidelijkheid over de uitkomsten van de herziening van de verdeling van het gemeentefonds. Deze worden verwacht in het najaar met een uitwerking in de decembercirculaire. De ramingen voor 2022 en verder zullen ook hiervan weer verandering ondergaan.

De extra uitgaven van het Rijk om de gevolgen van de coronacrisis op te vangen werken niet door in de normeringssystematiek van het gemeentefonds en leiden daarom niet tot een effect op het accres.

Gevolgen septembercirculaire 2020

bedragen * € 1.000, + = voordeel, - = nadeel		2020	2021	2022	2023	2024
Stand meicirculaire 2020		30.103	31.111	31.342	31.517	31.723
Uitkeringsfactor, waarvan		126	-18	83	185	269
1	Plafond BTW-compensatiefonds, verwachte onderuitputting	111				
	Overige ontwikkelingen uitkeringsfactor (o.a. afronding)	14	-6	-21	-41	-21
	Verlenging decentralisatie-uitkering Bevolkingsdaling 2021		-12			
2	Nominale ontwikkeling in de septembercirculaire 2020			103	226	290
3	Ontwikkeling uitkeringsbasis, waarvan	75	2	-71	-59	-23
a	-Gemeentelijke hoeveelheidsverschillen	96	105	136	188	226
b	-Ontwikkeling landelijke uitkeringsbasis	-21	-103	-207	-247	-248
	Taakmutaties, in totaal	5	-25	361	4	4
	Waterschapsverkiezingen	4	4	4	4	4
	Handhaving energielabel C kantoren	1				
4	Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten Jeugdhulp		-8			
4	Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten Wmo 2015		-22			
5	Jeugdhulp 2022, aanvulling op extra middelen 2019 - 2021			357		
	IU/DU/SU, waarvan	18	35	3	3	3
6	Brede aanpak dak- en thuisloosheid (DU)	18	32			
7	Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)		3	3	3	3
8	Corona steunpakket	557	183			
	Eerste tranche	175				
	Tweede tranche	382	183			
	Stelposten	-40	-10	-446	-226	-290
1	Vrijval onderuitputting BCF	-40	-10			
2	Tegenboeking nominale ontwikkeling			-103	-226	-290
5	Verwachte Jeugdzorg 2022 e.v.			-342		
	Bruto nadeel (-)/ voordeel (+)	741	167	-70	-93	-36
Stand septembercirculaire 2020		30.844	31.278	31.272	31.424	31.687

Ontwikkelingen uitkeringsfactor

Ad 1. Bevoorschotting afrekening BTW-compensatiefonds over 2020

Gemeenten kunnen de door hen betaalde BTW declareren bij het zgn. BTW-compensatiefonds. De omvang van dit fonds is gemaximeerd en kent dezelfde ontwikkeling als het gemeentefonds zelf. Indien in enig jaar het totaal aan gedeclareerde BTW onder het beschikbare maximum blijft (onderuitputting) wordt het restant toegevoegd aan het gemeentefonds en uitgekeerd aan de gemeenten. Is daarentegen sprake van een overschrijding van het beschikbare budget dan wordt de overschrijding uit het gemeentefonds gehaald. In de septembercirculaire wordt een verwachting uitgesproken in welke mate over dat jaar sprake zal zijn van onderuitputting dan wel overschrijding van het fonds.

Het verwachte beroep op het BTW-compensatiefonds blijft in 2020 voor de gemeente per saldo een aanvullende € 71.000 achter bij de inschatting in de septembercirculaire. Daar mee komt de verwachte uitkering op € 111.000.

Ad 2. Nominale ontwikkeling

Ten opzichte van de meicirculaire is de prijsmutatie BBP in de jaren 2022 t/m 2024 in de septembercirculaire lager. Omdat wij het meerjarenperspectief in constante prijzen presenteren wordt de aftrek van lopende naar constante prijzen kleiner, in onze berekening is dit dus een budgettair voordeel. Het is de tegenhanger van het accres dat normaliter eerst een budgettair nadeel zou opleveren door de lagere inflatie, ware het niet dat het budgettair nadeel niet zichtbaar wordt omdat het accres kunstmatig gelijk gehouden wordt. Het budgettair voordeel zoals dat nu uit het overzicht blijkt is dus ook kunstmatig en verdwijnt als na 2021 de normeringsmethodiek weer 'aan' gezet wordt, omdat het accres dan alsnog daalt door de lagere inflatie. Om voor dit effect te corrigeren wordt deze post onder de stelposten tegen geboekt.

Ad 3. Ontwikkeling uitkeringsbasis

De ontwikkeling van de gemeentelijke aantallen (6a) wijkt na 2021 nadelig af van de korting uit hoofde van de landelijke ontwikkelingen onder 6b.

Taakmutaties

Ad 4. Uitvoeringskosten SVB

Voor de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank voor de PGB-trekkingsrechten wordt van de subclusters WMO 2015 en Jeugdhulp in totaal € 29.000 uit het Gemeentefonds genomen.

Ad 5. Jeugdhulp

Voor de periode 2019 t/m 2021 heeft het kabinet de gemeenten voor in totaal € 1 miljard gecompenseerd voor extra groei in de Jeugdzorg. Dit wordt éénmalig verlengd met € 300 mln. in 2022 om de gemeenten tijdig helderheid te geven over de beschikbare middelen voor 2022. Eind van dit jaar worden overigens de resultaten verwacht van het onderzoek naar de structurele behoefte aan extra middelen voor de Jeugdzorg. Deze dienen als inbreng voor de komende kabinetsformatie.

In het gemeentelijk meerjarenperspectief is al rekening gehouden met een structureel worden van deze middelen zij het voor een iets lager bedrag. De budgettaire verbetering bedraagt € 15.000 in 2022.

Integratie-, Decentralisatie- en Suppletie-uitkeringen

Ad 6. Brede aanpak dak- en thuisloosheid

De besluitvorming over de verdeling over de gemeenten van de in de meicirculaire aangekondigde middelen voor de aanpak van de dak- en thuisloosheid heeft inmiddels plaatsgevonden.

Ad 7. Versterking omgevingsveiligheidsdiensten

In 2021 t/m 2024 ontvangt de gemeente jaarlijks € 3.000 voor de versterking van de omgevingsveiligheid door het kunnen stellen van lokale prioriteiten.

Ad 8. Corona-steunpakket

De compensaties uit hoofde van de eerste en tweede tranche zijn in de circulaire verwerkt. Het betreft individuele compensatie zoals bijv. voor de noodopvang van kinderen met ouders met cruciale beroepen maar ook van een meer algemeen karakter zoals bijv. het niet doorgaan van de opschalingskortingen in 2020 en 2021. Voor een nadere onderbouwing wordt verwezen naar de Najaarsnota waarin de middelen worden afgezet tegen de tot nu toe gedane en nog verwachte uitgaven.

Stelposten

Ad 1. Vrijval onderuitputting BTW-compensatiefonds
Zie de toelichting hierboven.

Ad 2. Tegenboeking nominale ontwikkeling
Zie toelichting hierboven.

Ad 5. Jeugdzorg 2022
Zie toelichting hierboven.

Compensaties

Het in de eerste tabel berekende bruto effect van de septembercirculaire dient gecorrigeerd te worden voor verschillende beschikbaar te stellen of te korten budgetten die daarmee buiten de algemene middelen blijven.

	bedragen * € 1.000, + = voordeel, - = nadeel	2020	2021	2022	2023	2024
Bruto nadeel (-)/ voordeel (+)		741	167	-70	-93	-36
Compensaties in budgetten						
6 Brede aanpak dak- en thuisloosheid (DU)		-18	-32			
7 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)			-3	-3	-3	-3
	Totaal compensatie	-18	-35	-3	-3	-3
Netto nadeel (-)/ voordeel (+)		723	132	-73	-96	-39

Meerjarenperspectief

	bedragen * € 1.000, + = voordeel, - = nadeel	2021	2022	2023	2024
Saldi 2021 e.v. na bestemming		498 *	315	-208	295
Netto nadeel (-)/ voordeel (+) septembercirculaire		132	-73	-96	-39
Resultierend meerjarenbeeld		630	242	-304	256

*Onder voorbehoud van resultaatbestemming (i.c. € 600.000 aan egaliseriereserve Sociaal Domein).

Zoals vermeld worden de effecten van de septembercirculaire integraal verwerkt in de Najaarsnota. Daar de Najaarsnota 2020 vooralsnog nagenoeg geen andere wijzigingen kent met een budgettair effect voor 2021 en verder is het hier gepresenteerde meerjarenbeeld *op dit moment* ook te beschouwen als het aan septembercirculaire én Najaarsnota aangepaste begrotingsperspectief voor 2021 en verder.

Mogelijk dat als gevolg van bestuurlijke keuzes bij de behandeling van de Najaarsnota nog wijzigingen ontstaan met een effect op de vermogenspositie en het meerjarenperspectief.

Hiermee geven we invulling aan de afspraak in de commissie Planning & Control dat we de meerjarige effect uit de Najaarsnota 2020 inzichtelijk maken voor behandeling van de begroting.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

A. R. de Graaf,
gemeentesecretaris

Ch. B. Aptroot,
burgemeester a.i.

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.